No. 141. 1842.

VLISSINGSCHE COURANT.

Vrijdag 25 November.

INGEZONDEN STUKKEN.

Antwoord aan de Catholijke Nederlandsche Stemmen.

(Op het artikel in haar No. van 19 November. ll.)

(Vervolg en slot van onze vorige.)

De schr. beweert verder, dat het meermalen vermelde art. 4 het doel der vrije gemeenschap of correspondentie geheel en al *verydelt.* Deze bewering zou alleen *dan* gegrond zijn, wanneer over en weder, tusschen het opperhoofd en de kerkvoogden der R. C. kerk, geene andere brieven of stukken gewisseld werden, dan de zoodanige, welke bestemd zijn om te worden openbaar gemaakt, of, als kerkelijke bepaling, afgekondigd en ten uitvoer gelegd, hoedanige stukken, zoo wij wél zien, *alleen* in het art. 4 zijn aangewezen. Ten aanzien van *alle andere* correspondentie, welke wij gelooven, dat geenszins zóó onbeduidend kan zijn om dezelve *voor niets* te rekenen, zal er dus voortaan *vryheid* bestaan.

Men vergelijke hiermede art. 207 van het thans vigerende wetboek van strafregt, en men zal niet kunnen nalaten te erkennen, dat de nieuw voorgedragene ten deze meerdere vrijheid veroorloven.

Het voorbeeld, door den schr. aangehaald, dat eens een kerkvoogd tot veroordeelde gevoelens overhelde en dezelve voorstond; dat het opperhoofd der kerk daarvan door de andere kerkvoogden werd onderrigt, (*ten gevolge der vrye correspondentie*, zegt de schr., en hij erkent dus hiermede zelf, wat wij boven stelden;) en dat nu de H. Stoel zulk eenen ontrouwen plaatsbekleeder suspendeerde, terwijl de regering, den man met veroordeelde gevoelens beschermende, weigerde verlof te geven tot het bekend maken van dit resultaat der vrije correspondentie; dat voorbeeld bewijst niet, dat het doel der vrije gemeenschap door art. 4 *geheel wordt verydeld.*

1°. Bestaat er geene de minste waarschijnlijkheid, dat de regering, in het omschrevene geval, handelen zou, zoo als hier wordt verondersteld; maar wel, dat, ware zij door den H. Stoel behoorlijk ingelicht en om hare toetreding aangezocht, in zooverre *de wetten* van den Staat dit zouden doen vereischt worden, Zij tot de openbaarmaking der suspensie en der vervanging het vereischte verlof geven zou; en van wat ware *dit* nu anders het gevolg, dan van die *vrye correspondentie*, welke den H. Stoel met de afdwalingen van den kerkvoogd had bekend gemaakt?

Het aangehaalde voorbeeld bewijst dus juist vóór onze stelling; maar:

2°. De Minister kon het verlof ook *weigeren.* Hij kon dit, maar niet ongestraft, wanneer de wetten aan den H. Stoel de bevoegdheid hadden toegekend, (zoo als zij, naar ons inzien, uit eerbied voor de vrijheid van godsdienstige begrippen zoude kunnen en *behooren* te doen, mits behoorlijke gronden voor dergelijke handelingen werden bijgebragt;) om afdwalende kerkvoogden te suspenderen en door anderen te doen vervangen. Door *die* suspensie en vervanging te keer te gaan, zou dan, » eene Godsdienst gestoord worden » in de vrijheid van uitoefening, welke de grondwet » waarborgt;" en art. 194 der grondwet ware door den Minister geschonden.

Wij vragen, in beide gevallen, of art. 4 van den voorgedragen tienden titel het effect zou *kunnen* hebben van de vrije gemeenschap met den H. Stoel *geheel en al te verydelen?*

De schr. schijnt zich niet genoeg voor den geest te hebben gesteld de eigenaardige kracht, de vermogende bescherming, welke een constitutionele regeringsvorm, met verantwoordelijke Ministers, ook aan de belijders van de verschillende Godsdiensten, tegen willekeurige toepassing der wetten door de Ministers, geeft.

Zeker mag men hem dit niet ten kwade afnemen, bij den weinigen eerbied, welke, zoo vroeger als later, soms voor de bepalingen der grondwet door sommige Ministers is aan den dag gelegd. Maar, toch wel niet voortdurend zal *dit* in Nederland zoo kunnen zijn en blijven. De onafhankelijke pers maakt het tot het onderwerp harer ijverigste bemoeijingen, *elke* overtreding aan te wijzen, en, door op de vermeerdering van het getal onafhankelijke en onbaatzuchtige mannen in de Tweede Kamer aan te dringen, het tijdstip te verhaasten, — waarop de *geheele* grondwet eene waarheid zijn zal.

Hiertoe werke dan de schr., met ons en anderen, voortdurend en krachtdadig mede. Het doel *moet* dan eerlang bereikt worden; en, het art. 4, al bleef het zoo als het is opgeworpen, al werd het niet gewijzigd worden zoo als door anderis voorgesteld, zal waarlijk dan geene redenen tot ongerustheid aan de belijders der R. C. Godsdienst behoeven te geven.

De onafhankelijke pers, waarvan de *Catholyke Stemmen* meer dan eens wel hebben willen getuigen, dat de afdeeling, welke onze gedachte mededeelt, een niet geheel onwaardig gedeelte uitmaakt, zou zich haasten, elke willekeurige daad, tegen onze R. C. landgenooten begaan, met de verdiende afkeuring te bejegenen.

Meermalen streden wij reeds voor *hunne* belangen, waar wij van oordeel waren, dat, *op het stuk van het onderwys* b. v., *regtmatige* klagten door hen werden aangeheven.

Overigens zal de schr. ons toestemmen, dat men, bij de beoordeeling van een wetsartikel, niet van het gezigtpunt kan of mag uitgaan, dat het zal worden *misbruikt*, om duidelijke bepalingen *der grondwet* te schenden.

Van *zulk* een gezigtpunt uitgaande, zou niet een eenig artikel immer den toets kunnen doorstaan.

Dat de *Catholyke kerk-inrigting*, volgens het onveranderlijk geloof der Catholijken, een *goddelyk* werk is, willen wij den schr. niet betwisten, gelijk wij er verre af zijn, onze R. C. landgenooten, wegens deze hunne overtuiging, te willen veroordeelen.

Alleen moet ook aan de belijders der overige Godsdiensten vrijheid gegeven worden, eene tegenovergestelde overtuiging te bezitten. Hier moet men zich dus verdragen. Te verlangen, dat de nieuwere staatsinrigtingen, als *menschelyk* werk zijnde, zoodanig worden gewijzigd, dat *geene* magt boven die van den H. Stoel, in *alle* zaken de Godsdienst betreffende, in zulke Staten aanwezig blijve, schijnt ons toe te zijn voorgedragen, zonder eene genoegzame rijpe overweging van hetgeen de belijders van andere Godsdiensten in zulke Staten geregtigd zijn, in hun eigen en in het algemeene staatsbelang, te vorderen, en van hetgeen de regenten, in die Staten, na raadpleging der geschiedenis, moeten en mogen achten, aan hunne veiligheid en de kracht hunner regering verschuldigd te zijn.

De schr. duidt het ons euvel, dat wij ons met zulke *ydele hersenschimmen* bezig houden, als de onderstelling is van de mogelijkheid, dat de tijden zouden kunnen wederkeeren, waarin de kerk eene meer dan geestelijke magt in de Staten der Christenheid uitoefende.

Wij zouden zeker die onderstelling niet hebben laten doorblinken, konden wij ons met de stelling van den schr. vereenigen, dat de Catholijke kerkinrigting, als een goddelijk werk zijnde, *onveranderlyk* is. Maar eene kerkinrigting, welke vroeger geestelijke regtbanken toeliet, bevorderde en goedkeurde, bevoegd om staatsburgers, wegens hun geloof, ja zelfs vaak op enkele aanklagte deswege, te martelen en tot den brandstapel te voeren; eene kerkinrigting, welke aan het opperhoofd der kerk veroorloofde, regerende vorsten in den ban te doen, en derzelver onderdanen van alle gehoorzaamheid aan dezelve te ontheffen; zulk eene kerkinrigting is, sedert die tijden, in het oog van elken onpartijdige, wel degelijk *veranderd.* Het moge in *voordeel* zijn der belijders van andere Godsdiensten, welke thans zelfs in het wereldlijke gebied van den H. Stoel geduld en tot den handkus van Z. H. worden toegelaten; de waarborg ontbreekt ons en aan velen met ons, dat ook nog eenmaal, bij toeneming van magt, eene verandering *in nadeel* zou kunnen ontstaan; en van daar kan en mag men het den belijders van andere Godsdiensten niet zoo zeer ten kwade duiden, wanneer zij verlangen, dat in de grondwetten en wetten der Staten, in welke zij leven, waarborgen gevonden worden, dat *zulke* veranderingen *in nadeel* geene plaats vinden kunnen.

Wilde de schr. ons te gemoet voeren, dat de *verandering*, welke wij hebben aangetoond als te hebben plaats gegrepen, geene verandering is *in de kerkinrigting*, als welke, een goddelijk werk zijnde, *onveranderlyk* is; dan wordt de zaak nog te meer bedenkelijk, omdat daaruit dan blijken zou, dat de vervolgingen, waarvan wij spraken, *of* het effect zijn geweest eener kerkinrigting, welke *ook thans nog bestaat*, en waarvan de uitvloeisels dorhalve nog steeds dezelfde zouden moeten zijn, werd zulks niet door het overwigt der wereldlijke magten verhinderd; *of* dat die vervolgingen het uitwerksel zijn geweest van de persoonlijke inzigten van de Heilige Vaders, (niet van de kerkinrigting en de leer der kerk zelve,) en dan zal het er slechts van afhangen, of een later optredende Heilige Vader gelijke persoonlijke inzigten heeft, als Deszelfs hier bedoelde voorgangers, om, wanneer de wereldlijke magten geen genoegzaam overwigt op hare onderdanen bezaten, gelijke handelingen, in het belang der kerk, bij vernieuwing te doen plaats vinden, als in vroegere tijden, treuriger gedachtenis, hebben plaats gevonden.

De schr. noemt iets dergelijks eene *kinderachtige vrees.* Denkelijk vloeit die gerustheid *by hem* voort, uit zijne juiste kennis aan de bedoelingen van het Hof van Rome. Deze echter zijn niet aan *allen* bekend: en vandaar denkelijk het verschil in de beschouwing der zaak.

De berisping, ons van den schr. ten deel gevallen, dat wij ook de *wereldlyke* magt van het Hof van Rome hadden ter sprake gebragt, is, gelooven wij, onverdiend. Eene kleine wereldlijke magt kan alligt zeer sterk zijn, door hare *bondgenooten*; en onder die bondgenooten kunnen er alligt, in een gegeven tijdperk, zijn, die er belang bij vinden, zulk eene kleine magt in hare wereldlijke oogmerken te ondersteunen, ten einde, als gevolg daarvan, wederkeerig op de hulp en den invloed te kunnen rekenen, welke door de geestelijke magt van den kleinen Staat aan veel grootere Staten kan worden bijgezet. Voor eenigzins bekenden met de slingerpaden der staatkunde zullen wij hier wel niets meer behoeven bij te voegen.

Het is overigens eene volstrekte dwaling van den schr. wanneer hij beweert, dat het art. 4 eene « onbepaalde magt aan de regering toekent." Bij de toepassing van hetzelve, *moet* de Minister het oog op de grondwet gevestigd houden en de vrijheden, daarbij toegekend, — of hij is meineedig en strafbaar. *Wil* de schr. dit niet inzien? Het is toch zoo duidelijk.

De schr. ontkent ten stelligste, dat de openbare rust en veiligheid en de zedelijkheid der burgeren eene beperking der godsdienstvrijheid vorderen of noodzakelijk maken. » *Eene beperkte vryheid is geene vryheid meer*, zegt hij.

De grondwetgever dacht er anders over, toen hij bepaalde, dat de godsdienstige gezindheden zich zouden moeten houden binnen de palen van gehoorzaamheid *aan de wetten van den Staat.* Hij meende hierdoor de *noodige* vrijheid *niet* te zullen beperken; en wie moet het niet toestemmen, dat door slaven te zijn van goede wetten, dat is door allerwege in eenen Staat de wetten te zien heerschen en geëerbiedigd worden, men allerwege *ware* vrijheid genieten kan?

Overigens hebben wij in dit blad, reeds vroeger, met verschillende bewijzen gestaafd, dat *onbeperkte* vrijheid van Godsdienst hoogst gevaarlijk zou moeten zijn voor de openbare orde en veiligheid van den Staat en de zedelijkheid zijner burgers.

De schr. vreest » dat de Catholijke bevolking de » achting zou verliezen voor eene geestelijkheid, die » zich door zulke wetsbepalingen in hare heiligste » pligten liet belemmeren; hetgeen volgens den schr. » blijken zou, doordien *de vrye pers* de stukken van » Rome ontvangen zou openbaar maken, alvor de » geestelijkheid zulks had mogen of durven doen."

Wij voor ons gelooven, dat ieder weldenkend burger het in de herders en leeraren ten volle zou goedkeuren, dat deze, als onderdanen en staatsburgers, volgens het staatsverdrag tot gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat verpligt, *die* gehoorzaamheid betoonden en niet, door het tegendeel, het voorbeeld gaven van ongehoorzaamheid, en daardoor oorzaak werden van vervolgingen en van onrust en beroeringen in den Staat.

Wat de *vrye pers* betreft, — wat aan de geestelijkheid niet geoorloofd ware, zou zeker aan *haar* moeten verboden zijn, of het doel ware in geenen deele bereikt. Ontijdige openbaringen, waardoor bovendien de achting voor de geestelijkheid zou *kunnen* worden ondermijnd, (hoewel wij het niet gelooven, voor zooveel altans de weldenkenden betreft,) zouden niet straffeloos moeten kunnen geschieden; en de schr. heeft, naar ons inzien, hier, hoewel misschien onwillekeurig, op een punt opmerkzaam gemaakt, hetwelk *wy* meenen, hoe sterke voorstanders wij ook zijn van het vrije gebruik der drukpers, aan de ernstige overweging der regering te moeten aanbevelen.

En nu moeten wij van de *Catholyke Nederlandsche Stemmen* afscheid nemen. Wij doen dit zonder den minsten zweem van vijandigheid in ons binnenste te koesteren; zonder de minste gevoeligheid, wegens hetgeen zij gemeend hebben, tegen het door ons geschrevene te moeten in het midden brengen. Wij gelooven, dat ook *zy* willen medewerken aan den op-

bouw van het geluk, van de veredeling, van de eensgezindheid, van den voorspoed des Nederlandschen volks. Die Stemmen hebben ons vorig art. stuksgewijze medegedeeld en wederlegd. Zij zouden een schoon bewijs van loyauteit leveren, door aan hare lezers ons antwoord, *in deszelfs geheel*, mede te deelen, en hetzelve, des verkiezende, te laten volgen door zoodanige tegenbedenkingen, als waarvoor dat antwoord bij de schrijvers van dat blad vatbaar mogt worden gerekend.

Intusschen, — schrijvers der *Catholyke Nederlandsche Stemmen!* op welke wijze Gij ook ten aanzien van dit ons antwoord handelen moogt, Gij zijt — *burgers van Nederland*. Dit land, het geluk, de rust, de eensgezindheid van deszelfs burgers, moeten u daarom dierbaar zijn en na aan het hart liggen. De hartstogten der onnadenkende menigte in beweging te brengen, waar — van een bezadigd onderzoek, ten aanzien van wederzijdsche regten en belangen van belijders van verschillende Godsdiensten, de rede zijn moet, — door opregte onbevooroordeelde liefde voor de waarheid geleid, — dat *eerste* oogmerk zal en moet van u verre verwijderd zijn en blijven.

Wij fluiten niet de toonen van eenen vogelaar, om u in eenen strik te vangen. Gij moet daarvan, zoo Gij geregeld onzen arbeid hebt nagegaan, overtuigd zijn geworden.

Het art. 4 kan geenen Minister de magt geven, de ware geestelijke belangen der belijders van de Catholijke Godsdienst te benadeelen, — zonder de grondwet te schenden en den Minister strafbaar te maken.

De mogelijke *misbruiken* alleen, wil het art. voorkomen en afwenden; en dat *dit* geschiede, hebben meer dan twee millioenen zielen in dit rijk regt om te vorderen.

Beperkt men uwe vrijheid meer dan volstrekt noodig, wij zullen steeds zijn, en toonden het ons reeds, — bereid om zulke overdrijvingen aan te toonen; om ook voor *Uwe* vrijheid in het strijdperk te treden. Maar ook geene overdrijvingen, geene te ver gedrevene eischen, geen niet te wettigen tegenstand, aan de *andere* zijde! *Dan* zullen de belijders van de verschillende Godsdiensten, in Nederland, bij de invoering eener veel verbeterde orde van zaken, (waartoe nog *veel* vereischt wordt, doch waaraan niet mag worden gewanhoopt.) op *dien* bodem, door schier alle tijden heen gekenmerkt door ware godsdienst-vrijheid, wezenlijke rust, krachtige eendragt en al de maatschappelijke genietingen kunnen zien geboren en gevestigd worden, welke zij geregtigd zijn, in eenen welgeorganiseerden Staat te hopen en te verwachten.

Naschrift. Wij hebben nog verzuimd eene tegenstrijdigheid aan te wijzen, welke zich zou opdoen, werd de wetgeving, ten aanzien der Godsdiensten, ingerigt volgens het verlangen der *C. Stemmen.*

Dat blad beweert, dat een kerkvoogd, bullen of voorschriften van den H. Stoel ontvangende verpligt is, die ten uitvoer te leggen; zonder zich hierbij vooraf aan eene andere magt te mogen laten gelegen liggen, dat *dit* des kerkvoogds *Godsdienstig-begrip* is, en dat hierop dus volgens de grondwet geen inbreuk mag worden gemaakt bij de wet.

Intusschen willen ook de *Catholijke Stemmen*, dat de vrijheid van Godsdienst geregeld worde op den voet van de vrijheid der drukpers; dat er straf toegepast worde, wanneer er misbruik of overtreding plaats vindt, doch *vrooger* geene beperking.

Maar elke bedreiging van straf, welke men tegen het misbruik zou vaststellen, ware, volgens de stelling van de C. Stemmen, eene inbreuk op de vrijheid *van godsdienst begrippen.*

Gesteld in een art. van het strafwetboek werd bepaald. « Elk « geestelijke, die eenig voorschrift van eene hoogere geestelijke « magt ontvangend, in strijd met de wetten van den Staat en « geschikt om de openbare orde en veiligheid te kunnen storen, « aan zoodanig voorschrift gevolg zal hebben gegeven, zal « worden gestraft, enz." — dan maakte zulk een voorschrift inbreuk op de godsdienstige begrippen der R. C. geestelijkheid, als welke medebrengen, dat zij in de eerste en hoogste plaats aan de onfeilbare voorschriften van den H. S. in het godsdienstige en kerkelijke gehoorzaamheid schuldig is, en zij vrijheid moet bezitten naar die begrippen *te handelen.* « Anders, zeggen die Stemmen, « beteekende de vrijheid van geloofsbegrippen niets."

Kon intusschen zulk eene bepaling niet in het strafwetboek worden geschreven, zonder inbreuk te maken op de vrijheid van godsdienstige begrippen, en dus niet zonder de grondwet te schenden, hoe zou de regering kunnen of mogen straffen, wanneer een geestelijke niet meer gedaan had dan gebruik gemaakt van de vrijheid, om naar zijne godsdienstige begrippen te mogen handelen; doch wanneer hij daardoor nogtans gepoogd had, de openbare orde en veiligheid te doen verstoren? Zou hier dan tot het geweld der openbare magt de toevlugt mogen worden genomen, zonder dat de willekeur door bedaard overwogene wetsbepalingen werd beteugeld? Immers ook *dit* zou men niet verlangen?? Maar wat dan?

Welligt zal de schr. kunnen goedvinden, de hier door ons gestelde vragen, tot oplossing der in ons oog bestaande tegenstrijdigheid, te beantwoorden.

NIEUWSTIJDINGEN.

DUITSCHLAND.

DUSSELDORP, 20 November. De *Westfaalsche Mercurius* meldt uit Osnabrug van den 15den, dat twee dagen te voren, in het vlek Voerden, zoo men zegt door de schuld van een beschonken mensch, een brand is uitgebersten, die bij sterken wind met zulk eene hevigheid voortsloeg, dat in korten tijd twee-en-zeventig woningen waaronder de kerk en de beide pastorijen, afgebrand zijn. In de tweede helft der vorige eeuw was deze plaats twee maal in de asch gelegd.

FRANKRIJK.

— De volgende tijdingen zijn langs een' buitengewonen weg uit China ontvangen:

Alexandrie 5. November. Een vredesverdrag is tusschen de Engelsche gevolmagtigden en het Chinesche gouvernement gesloten. De voornaamste bepalingen zijn;

1°. China zal in drie jaar tijd, 21 millioen Dollars betalen.

2°. De havens van Canton, Amory en Ning-po, en twee anderen zijn voor den Engelschen handel open.

3°. Het eiland Hong-Kong is voor altijd aan Engeland afgestaan.

4°. De gevangenen zullen terug gegeven worden.

5°. Eene amnestie zal bekend gemaakt worden.

6°. De officieren der beide natien zullen op gelijken voet behandeld worden.

7°. De eilanden Chuzan en Kolong Son, zullen bezet blijven tot de geheele afbetaling der schatting.

NEDERLANDEN.

GOES, den 21. November. Te *Sint Jan Steen*, (5de *District van Zeeland*), heeft op den 17 dezer een aller bedroevendst ongeluk plaats gehad in de woning van den timmerman *G. Rottier*. Terwijl deze namelijk van huis afwezig was, verliet ook zijne vrouw in den morgen van dien dag, ten einde in de buurt melk te halen, hare woning, daarin achterlatende hare twee kinderen (meisjes) waarvan het oudste ruim 4 jaren, het jongste ongeveer 3 maanden oud was. Na slechts 10 minuten keerde zij weder, doch werd bij het openen der deur eensklaps getroffen door het gezigt van de in volle vlam staande wieg, waaruit zij wel dadelijk het hulpelooze kind nam, en het vuur, dat deszelfs kleederen van onderen had aangestoken, bluschte, doch het kindje was deerlijk geteisterd. Naauwelijks had zij echter in hare meening dit kind gered, of haar naar het oudste kind zoekend oog valt op een voorwerp, dat aan den anderen kant van de wieg lag. Het was het zielloos en misvormd overschot van haar oudste dochtertje.

Waarschijnlijk heeft het oudste bij den haard, (van welke de wieg verre genoeg verwijderd stond,) aan de kleederen vlam gevat, en naar de wieg toegeloopen aan dezelve het vuur medegedeeld. Den volgenden dag is ook het jongste kindje bezweken.

Wij behoeven wel niet te beschrijven, hoe de ouders en de moeder vooral gesteld zijn, en zullen wel niet noodig hebben te waarschuwen tegen onvoorzigtigheid.

GEMENGDE BERIGTEN.

De Turken willen thans, in navolging van Parijs, Konstantinopel met vestingwerken omringen. — Bij het eiland Madera zijn 8 schepen vergaan, en de stad Funchal grootendeels door den storm verwoest; 200 huizen zijn vernield. — In 1750 bedroeg de bevolking der V. Staten 1,015,000 zielen, en volgens de telling van 1840 toen ruim 16,068,600 zielen; men berekend dezelve bij den aanvang der volgende eeuw, op 97 millioen. — Barcelona is in vollen opstand en geheel Catalonien is in beweging. — Te Lijon heeft het eenige dagen, zoo zwaar en aanhoudend geregend en gemist, dat men in de huizen genoodzaakt was geheele dagen licht aan te houden. — Daar men te Lijon bevreesd was dat de loges en gallerijen van den nieuwen grooten schouwburg te luchtig gebouwd waren, heeft men tot voorkoming van "ongelukken", uit menschlievendheid de proef genomen; met 2000 soldaten van het garnizoen. — Men is te Arnhem ijverig bezig met het aanleggen van de aardebaan voor den ijzeren spoorweg. — Bij den Ouden, te Amsterdam, is te verkrijgen nog eene Stem, tot aanwijzing van listige ketterijen door den luitenant van Swieten. (H. B.) — 2 manspersonen te Groningen, bieden zich aan tot het braden van kastanjes. (Ib.) — Een standbeeld van brons zal te Algiers worden opgerigt voor den hertog van Orleans. — De Boerman te Hoornaar prepareert winterlektuur ten profijte zijner vrouw en kinderen. — Aangeboden eene geref. copieërmachine op 2 beenen. — Item een werktuig om eindelooze pijpen te fabriceren. (HB. 3430.) — In Zweden wordt in de kerken gebeden voor degenen die dronken zijn geweest, en de namen aan de kerkdeuren geplakt. — Op Cuba heeft een vreesselijke orkaan gewoed; 5 schepen zijn vergaan.

CORRESPONDENTIE.

Het artikel: « Over de keuze der Plaatselijke Besturen, in ons volgend No.

— « Een woord over het Rapport der Commissie, benoemd door de Provinciale Staten van Zuid-Holland, enz. en « Het extract van een Testament," zullen zoo spoedig mogelijk geplaatst worden.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 24 November. Sedert den 22 dezer zijn alhier ter reede gekomen;

Voor Antwerpen bestemd:

Louisa, J. Hubners, Riga, Karen Kristens, J. Roos, Odensee; Catharina, H. Egberts, Wolgast, Elizabeth, J. Schade, Pillauburg, alle lijnzaad; Waldemar, M. H. Holm, Corvoer, garst.

Voor Brussel bestemd:

Phoenix, H. Diepenbrock, Memel, hout

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze naar zee gezeild;

Emmelina, Lorentzen, ballast, Heilybaren, de Ceres, R. Ehren, suiker, Hamburg; Laufer, J. Behrends, ballast, Pillau; La Fayette, N. Hiorth, ballast, Christiania; Fortunato, R. D. Scarpe, ballast, Corfu; Jan Gibsons, Gibson, ballast, Avontuur; Rapid, Sielke, ballast, Avontuur; Sylph, Evans, Avontuur.

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN.